

RAZGOVORI

O PETOM VRAPČETU
i DRUGIM
ŽIVOTINJAMA...

BOŽIDAR LAZIĆ
GABRIJELA POPOVIĆ

**RAZGOVORI
O PETOM VRAPČETU I DRUGIM
ŽIVOTINJAMA**

BOŽIDAR LAZIĆ
GABRIJELA POPOVIĆ

2023, BEOGRAD

SADRŽAJ

1. Bodljikava lopta	1
2. Slatki trn	5
3. Zvezde u dvorištu	11
4. Pegava glumica	15
5. Neugledni džvrgoljan	19
6. Leteći cvet	23
7. Muzikalni skakač	27
8. Bele lađe	31
9. Hodajuće pouke	35
10. Nametljivi podstanar	39
11. Oprezne izbirljivice	43
12. Brzonogi vegetarijanac	47
13. Sivi sluga	51
14. Radoznala majka	57
15. Bradata čistunica	61
16. Gizdavi lepotan	65
17. Prizemne pričalice	69
18. Tajanstveni čekić	75
19. Noćobdija	79
20. Dugonogi letači	83
21. Poznate selice	87
22. Garavi virtuoz	91
23. Lukavi lovac	95
24. Vredni radnici	99
25. Leteće iglice	103
26. Minijaturna oklopnjača	107
27. Kućna lepotica	111
28. Mali vazuhoplovac	115
29. Zaboravni šumar	119
30. Krunisani trkač	123
31. Najbolji prijatelj	127
32. Gojazni čistunac	131
33. Pevač u žutom kostimu	135

Gabrijela:

Mojoj mami koja prosijava iz svake priče i svakog lepog trenutka u našim životima.

Božidar:

Posvećeno velikom izvoru veselja, smeha i životne radosti, mom dragom unuku Teodoru, kao i svoj deci koja vole boravak u prirodi, život na selu i uživaju da što više saznaju kako on izgleda.

»Ne prodaju li se dva vrapca za jedan novčić?
Pa ipak, nijedan od njih na pada na zemlju mimo
Oca vašega.« Matej 10,29.

»Ne prodaje li se pet vrapčića za
dva novčića pa nijedan od njih
nije pred Bogom zaboravljen.«
Luka 12,6. (Prev. R. Knežević)

»Gospodar svemira svako vrapče zna
A siguran sam da važan sam Mu ja!
Video me pre moga nastanka
Dok još nisam imao oblika.«
Psalam 139,16.

Ja sam vrapče malo
Kog' ljudi ne cene
Ali ipak NEKO
Brine i za mene.

Iako sam mali
To Bogu ne smeta
Da se za me brine
Sve dok bude sveta.

BODLJKAVA LOPTA

Obećao sam Anji i Teodoru da ćemo veći deo leta provesti na selu. I stvarno, leto je zavladao, i mi smo već otvarali svoje torbe i kofere u maloj kući na kraju sela. Naša kućica, nabijača, ima drvene šalokatre sa otvorima u obliku srca, dugačak gonk iz koga se ulazi u sve prostorije, a u prednjem dvorištu jedini preostali seoski đeram za vađenje vode iz bunara. Veliki travnjak isprekidan je cvetnim lejama. U njima su se već uveliko raširile krunice različitih boja, a na nekim voćkama bilo je sočnih i zrelih plodova. Sa grma šipka mogao se često čuti cvrkut vrabaca.

»Brzo! Požuri dok ne padne mrak! Ovde ideš na spavanje sa zalaskom sunca... « upozoravala je Anja svog mlađeg brata.

»Dobro, dobro«, odgovarao je Teodor ježeći se pomalo od spominjanja mraka. On nije baš voleo mrak, naročito na selu, u kome su zvezde i mesec glavna noćna rasveta. Za tili čas neka kokoška je zakokodakala, žabe su zakreketale, večernji lahor je utihnuo, vrapci se smirili, miš je šušnuo – i sve se ubrzo zavilo u mrak. Ali dok smo gasili spoljna svetla, čuli smo kako neko njuška i šuška u lišću. I to tako glasno, da nam se činilo da ti razgovetni zvuci mogu da dopru i do ušiju dece iz grada. Anja je pomislila da je neki pas ušao na naše imanje. Pošto je bio mrak, doneli smo baterijsku lampu i primetili kako neko brzo pretrčava dvorište.

»Jel' to možda jež?« upitao je Teodor.

»Da, to je sigurno jež«, odgovorio sam.

»Da li možemo da ga pomazimo?« pitali su njih dvoje uglas.

»Nisam siguran da ćemo ga lako uhvatiti u mraku, a trebale bi nam i debele rukavice, jer su mu bodlje oštre« pokušavao sam da ih obeshrabrim.

»Hajde da probamo«, navaljivali su. Nisam mogao da im odolim, pa sam otišao u šupu po rukavice i zaista... kad sam mu se približio, on se sasvim ukočio... kao mala statua, tako da sam ga nežno podigao.

Anja i Teodor su ga sa oduševljenjem gledali dok sam im ga prinosio. Ježić kao da nije ni disao, toliko je bio miran.

»O čemu li razmišlja?« pitala me je Anja.

»Sigurno se sprema da te napadne«, odgovorio joj je Teodor.

»Ne, deco moja, ježić ne napada bez razloga. On sada nemo čeka i nada se da ćemo ga pustiti. A ako je ženka, možda misli o svojim mladuncima. Da smo pas, mačka, ili neka druga životinja, možda bi stvarno i razmišljao o odbrani. On ovako savijen čuva svoj stomak koji je veoma mek.«

»A, da li nas on vidi?« pitao je Teodor.

»Verovatno nas ne vidi baš najbolje, jer svi ježevi slabo vide... ali zato se oslanjaju na njih. Taj mali nos mu je pravi detektor mirisa.«

»Šta možemo da mu damo da jede?« pitala je Anja.

»Malo mleka?« predložio je Teodor.

»Nikako«, odmah sam rekao. »Kao i neki ljudi, ježevi ne mogu da svare kravlje mleko. Voda bi mu bila sasvim dovoljna.«

Dogovorili smo se da ga pustimo da nastavi sa svojim noćnim poslom čišćenja dvorišta od puževa i štetnih insekata i da se jadan više ne nervira.

• BODLJKAVA LOPTA

Tu prvu noć na selu svi smo prespavali omamljeni svežim vazduhom. Mirisi cveća su doprineli dobrom snu i odmoru. Kad smo konačno ustali, Teodor se odmah setio našeg sinočnjeg posetioca, pa nam je predložio da zajedno smišljamo pesmice o njemu.

Anja je započela:
»Jež, jež, jež,
Kad te vidi il' se ukoči, il' bež'!
Bodlje su mu zašiljene uvek
Da čuva svoj stomak mek.«

A Teodor je nastavio:
»Ježe, ježe, noćni naš druže,
Tvoje iglice oštrije od ruže
Ne daju nam da se sa tobom igramo duže.«

SLATKI TRN

Anja i Teodor su žarko želeli da vide šumu pored sela i da idu sa nama za-prežnim kolima kad se bude vadio med. Košnice su bile postavljene na jednu čistinu između visokog drveća sve dok su cvetale lipe. I stvarno, ju-tros rano komšija je pokucao na prozor i deca su se brzo obukla. Teodor je pomalo drhturio od jutarnje hladnoće i uzbuđenja, ali je već počeo da me zapitkuje o koječemu.

»Sve ćeš videti svojim očima«, rekao sam mu i ubrzo smo se uspinjali u komšijinu za-pregu. Konji su frktali, željni da krenu. Brzo smo seoskim putem stigli u šumu. Vazduh je mirisao od rosnog šumskog tla i po neke kasno procvetale lipe. Još uvek su se čuli zvuci noćnih ptica.

»Zašto smo morali tako rano u šumu?« pitao je Teodor.

»Zato što većina **pčela** sada još spava, a kad se sve budu probudile – jao nama!«

»Volim med, ali se bojim pčela«, rekla je Anja.

»O, nema nikakvih razloga za strah. Vas dvoje ćete još biti pokriveni u kolima, a vr-canje će već uglavnom biti završeno. Vidiš li koliko nas je ovde?«

Tu su bile i Tetica i Bakica i još mnogo vrednih radnika. Komšija je ispregao konje i vezao ih za jedan hrast, a deca su, dobro umotana, još malo odspavala sve dok ih narandžasto sunce u svom izlasku nije probudilo. U šumi je moglo da se diše kao nigde drugde. Još kad im je Tetica donela malo svežeg saća punog slatkog mednog soka, deca su mogla da budu sasvim srećna. Teodor je skakutao, lizao med i plašio Anju da će je ubosti pčela koja se, evo baš sad, uplela u njenu dugu kosu. A Anja je bila hrabra i nije vrištala kao neke devojčice.

Ubrzo je čitava operacija vadenja meda bila skoro sasvim gotova. Većina kanti punih meda već su bile smeštene u zadnji deo kola. Sve bi bilo savršeno samo da Bakica nije imala zatvoreno jedno oko. Nju je pčela ubola u očni kapak, pa se sada tamo stvorio otok koji je jadnu Bakicu činio i tužnom i smešnom.

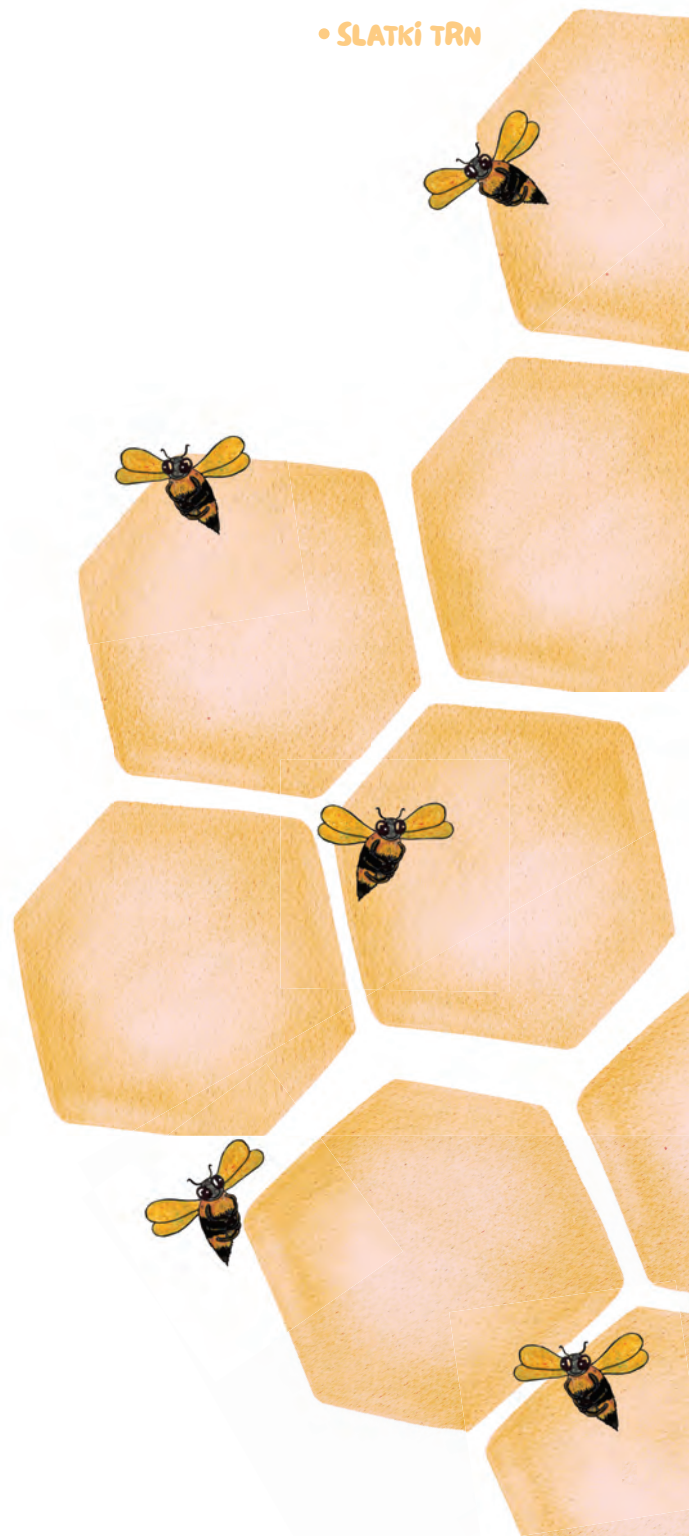
Nekome od radnika je palo na pamet da pred odlazak obuče decu u naročita bela pčelarska odela kako bi, zaštićeni od uboda pčela, mogli iz blizine da vide otvorene košnice.

Teodor je kao manji izgledao komično u ogromnom odelu, a mreža koja je bila predviđena da mu pokrije glavu i vrat, skoro da mu je sasvim prekrila oba ramena. Anja, iako i dalje u strahu, hrabro je prišla košnici sa dimilicom u ruci.

Pčele se smire kad ih dim malo ošamuti, pa ne zuje onako uznemirene kao ranije.

»Kad ih gledam ovako izbliza, čini mi se kao da pčele plešu!« izjavila je Anja.

»Tako je, pčele na taj način međusobno razgovaraju. To su zaista čudesni insekti. O njima bi moglo da se priča ceo dan! A i veoma su važne. Da njih nema... ne bi bilo ničega od slatkih plodova«, pokušavao sam da im naglasim koliko je oprašivanje biljaka koje one obavljaju važno.

»One oprašuju bademe, jabuke, tikvice, najveći deo cveća i još mnogo drugih biljaka.«

»Pa to je savršenok« reče Teodor zadivljeno.

Njih dvoje su još neko vreme gledali u košnicu i posmatrali pčele. Tetica je smireno, golim rukama i bez ikakve zaštite, premeštala pčele sa ramova iz jedne košnice u prazne ramove iz druge košnice. Bio je to neverovatan prizor.

»Ako ti možeš tako hrabro da ih držiš u ruci, evo, ni ja ih se više ne bojim. Od sad ću da ih gledam pravo u oko«, reče znalački Anja.

»Misliš u svih pet očiju?«, slatko sam se nasmejao.

»Mene zanima koliko jedna pčela može da napravi meda svaki dan. U ovoj košnici ga u saću ima još prilično mnogo«, pitao je Teodor.

»Jedna pčela u toku svog života može da napravi samo jednu kašičicu meda. I to ako joj je pravljenje meda dato kao radni zadatak. Neke pčele prave med, neke prave vosak, neke čiste, neke stražare i čuvaju košnicu, matica nosi jaja, ima ih čak i sa zadatkom grobara.«

»Znači«, zaključila je Anja, »u pčelinjem roju svako ima svoju dužnost i svi rade.«

»Tako je. Pčele su prave vrednice. Moramo da ih pazimo i budemo im zahvalni na njihovom zdravom i dragocenom medu.«

Kad su se oslobodili belih odela i udaljili se od sve glasnijih pčela, dobro su se još jednom najeli meda koji je curio oboma niz bradu i svi smo zatim krenuli kući. Na putu smo još dugo pričali o pčelama i smišljali stihove o njima

Kasnije sam čuo Teodora da melodično recituje:

»O, naša vredna pčelo,
Slatko je tvoje delo.
Onim što nam daješ za jelo
Umazao sam lice celo.«

»Baš ti je lepo uspela ta pesmica«, rekla mu je Anja i zatim nastavila:

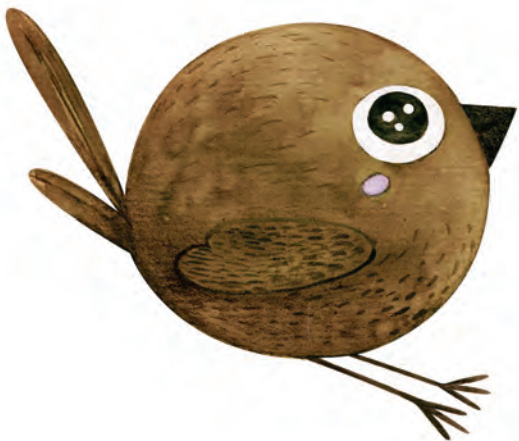
»O pčelice, pčelice,
To tvoje oštro rilce
Ide mi na živce
Al'to tvoje krilce
Što ide u cvetiće malene
I voćnjake šarene
Donosi nam rod
Slatki žuti plod...«

A ja sam se setio jedne mimičke pesmice, koju znam već dugi niz godina, a potiče iz pera mog dobrog prijatelja, čika Dragića Slankamenca, pa sam odlučio da bi i oni trebalo da je nauče:

»Bosonogi dečak
jednu pčelu spa z i i...
p a a p o o d i ž e e n o o g u u...
i brzo je zgazi,
al' još brže nogu trže
sa pogrešnog puta,
jer ga pčela ljuta
na mirisnom cvetu
ubode u petu!«

Usvakoj priči je sakriven po jedan vrapčić. Da li možeš sve da ih pronadeš?

